

Budgetunderlag

Avdelning
Avdelningen för verksamhetsstöd
Handläggare
Sofia Berlin Kolm
+46 8 563 085 21
sofia.berlin.kolm@uka.se

Budgetunderlag för Universitetskanslersämbetet 2026–2028

I enlighet med förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag överlämnar Universitetskanslersämbetet sitt budgetunderlag med förslag till finansiering av den verksamhet som Universitetskanslersämbetet ansvarar för under perioden 2026–2028 samt prognostiserad förbrukning under 2025.

Stockholm 2025-02-27

Martin Norsell

Universitetskanslersämbetets verksamhet

Inledning

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ansvarar för uppgifter i fråga om kvalitetssäkring, granskning av effektivitet, uppföljning och statistik samt juridisk tillsyn för universitet och högskolor och enskilda utbildningsanordnare. Uppgifterna omfattar hela högskolans verksamhet och inkluderar forskning, utbildning och samverkan. Myndigheten har sedan 2022 två uppgifter som handlar om myndighetssamverkan.¹ UKÄ är också värdmyndighet för nämndmyndigheterna Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) och Högskolans avskiljandenämnd (HAN).

För de kommande åren finns ett fokus på att utveckla verksamheten i den riktning som föreslogs av Statskontoret i den myndighetsanalys av UKÄ som publicerades februari 2024.² På myndigheten pågår flera utvecklingsprojekt medan andra är planerade att initieras under 2025. Exempel på pågående projekt är utveckling av uppgiften att granska lärosätenas effektivitet. Det pågår även ett arbete med att avveckla projekt inom ramen för den satsning på strategisk verksamhetsutveckling som initierades 2020. Dessutom har uppdrag initierats som syftar till att skapa en sammanhållen verksamhets- och ekonomistyrning på myndigheten. Syftet är att få till ett bättre resursutnyttjande av anslag och avgiftsintäkter och därmed utveckla en ännu mer effektiv verksamhet.

UKÄ:s verksamhet har växt under de senaste fem åren. Mellan 2020 och 2024 ökade antalet årsarbetskrafter från 94 till 113, vilket motsvarar en ökning med 20 procent på fem år. Uppföljning och statistik är UKÄ:s största verksamhetsgren, följt av Kvalitetssäkring. Uppföljning och statistik har ökat kraftigt den senaste femårsperioden – kostnaderna har ökat med 59 procent. Det beror bland annat på att kostnader för regeringsuppdrag har ökat, vilka i stor utsträckning hanteras inom verksamhetsgrenen. Sedan 2020 har kostnaden för Nämndstöd (ÖNH och HAN) ökat med drygt 50 procent.

I budgetpropositionen för 2025³ gör regeringen bedömningen att Universitetskanslersämbetet har möjlighet att genomföra sina uppgifter med något minskade resurser och från och med 2026 beräknas anslaget minska med 9 000 000 kronor.

¹ 1. UKÄ ska ansvara för och samordna ett nätverk mellan myndigheter som följer upp, utvärderar och analyserar verksamheten vid universitet och högskolor. 2. UKÄ ska samverka med Statens skolverk, Myndigheten för yrkeshögskolan, Universitets- och högskolerådet, Tillväxtverket, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) och Arbetsförmedlingen i syfte att bidra till en väl fungerande kompetensförsörjning.

² Myndighetsanalys av Universitetskanslersämbetet. Statskontoret. 2024:2.

³ Prop 2024/25:1

Överklagandenämnden för högskolan

Enligt instruktion har UKÄ till uppgift att sköta administrativa, föredragande och handläggande uppgifter åt Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) och Högskolans avskiljandenämnd (HAN).

Mellan 2020 och 2023 ökade antalet ärenden till ÖNH kraftigt, för att minska till 2024. Under 2024 avgjordes 3 109 ärenden i ÖNH, vilket är 800 färre än 2023. Det är fortfarande en ökning med 14 procent jämfört med 2020. Ökningen av antalet ärenden är en förklaring till att myndighetens kostnader för nämndstödet (ÖNH och HAN) har ökat med så mycket som 50 procent de senaste fem åren. Förutom antalet ärenden påverkar även ärendenas komplexitet handläggningstiden (och därmed kostnaden). Trots att antalet ärenden minskade under 2024 ökade den nedlagda tiden per ärende inom ÖNH. Den nedlagda tiden per ärende 2024 var 5,2 timmar, vilket är en ökning med knappt 50 procent jämfört med året innan. Detta kan få långtgående konsekvenser för UKÄ:s juridiska tillsynsverksamhet då mer och mer resurser behöver läggas på nämndstödet.

För att fortsätta sköta uppgifterna åt ÖNH och HAN med bibehållen kvalitet och omfattning på den juridiska tillsynsverksamheten äskar UKÄ medel för en permanent förstärkning på 2 miljoner kronor för att kunna anställa två jurister som har nämndens uppdrag som huvudsysselsättning.

Nationella vårdkompetensrådet

I UKÄ:s regleringsbrev för 2025 finns ett uppdrag med finansiering på annat sätt än via myndighetens förvaltningsanslag. Det gäller myndighetens arbete med Nationella vårdkompetensrådet (S2019/03995). Eftersom regeringens satsning på det Nationella vårdkompetensrådet bedöms vara långsiktig, och UKÄ:s kontinuerliga arbete för och med rådet därmed också bör vara långsiktigt, krävs en stabil finansiering. UKÄ föreslår därför att anslag Uo 16 2:64 ap. 28 permanentas.

Avisering av eventuella äskanden i kommande budgetunderlag

Granskningsverksamheten inom EU

Inom det europeiska området för högre utbildning (European Higher Education Area, EHEA) sker en utveckling som syftar till att öka rörligheten mellan lärosäten genom Bolognaprocessen. En viktig del av detta utgörs av gemensamma principer för kvalitetssäkring nämligen European Standards and Guidelines (ESG) som vårt nationella kvalitetssäkringssystem utgår ifrån. Nu sker en snabb utveckling pådrivet av EU-kommissionen och europauniversitetsalliansernas utveckling. Bland annat ökar användningen av det europeiska förfarande för gemensamma program (European Approach), som utgörs av riktlinjer för kvalitetssäkring av gemensamma transnationella program.

Från EU-kommissionen finns också förslag om en europeisk examen, europeisk examensmärkning och ett europeiskt system för erkännande och kvalitetssäkring. För UKÄ:s del behöver utvecklingen följas noga och olika utvecklingsscenarier utredas. Frågan är komplex och utreds både inom UKÄ:s juridiska tillsynsverksamhet och verksamhetsgrenen kvalitetssäkring. Projekt kopplade till utvecklingen av transnationell kvalitetssäkring inom det europeiska utbildningsområdet bedömer vi kommer att behövas under 2026–2027. Detta för att skapa bättre förutsättningar för UKÄ och för de svenska lärosätena att hantera utvecklingen mot transnationell kvalitetssäkring inom EHEA, inte minst med hänsyn till European Approach. UKÄ ser därför behov av att myndigheten tillförs ytterligare resurser för att kunna fortsätta arbeta inom den transnationella kvalitetssäkringen.

Ekonomi

Tabell 1. Förslag till finansiering för Universitetskanslersämbetet (tkr).

Anslag	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräkn.	2027 Beräkn.	2028 Beräkn.
Universitetskanslersämbetet (UKÄ)					
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	190 045	168 930	170 362	173 566	171 784
Summa 2:1 Universitetskanslersämbetet (ramanslag) inklusive äskanden	188 285	166 930	168 362	171 566	169 784
2:1 Universitetskanslersämbetet ap.1 (enligt Hermes)	188 285	166 930	166 362	169 566	167 784
Äskanden 2:1 Universitetskanslersämbetet					
<i>Överklagandenämnden för högskolan och Högskolans avskiljandenämnd</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>
Summa 2:64 Särskilda utgifter vid universitet och högskolor (ramanslag) inklusive äskanden	1 760	2 000	2 000	2 000	2 000
2:64 Särskilda utgifter vid universitet och högskolor (enligt Hermes)	1 760	2 000	2 000	0	0
<i>Ap. 28 Kompetensförsörjning. Myndighetens arbete med Nationella vårdkompetensrådet.</i>	<i>1 760</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Äskanden 2:64 Särskilda utgifter vid universitetskanslersämbetet					
<i>Ap. 28 Kompetensförsörjning. Myndighetens arbete med Nationella vårdkompetensrådet.</i>				<i>2 000</i>	<i>2 000</i>

Tabell 2. Avgifter och inkomster för förvaltning (tkr).

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräkn.	2027 Beräkn.	2028 Beräkn.
Intäkter av avgifter och andra intäkter					
Plattform för internationalisering (Plint), deltagaravgifter vid rektorsresa och övriga avgifter	531	400	500	400	500
Summa avgifter	531	400	500	400	500
Övriga intäkter som disponeras					
Finansiella intäkter och övriga intäkter från andra myndigheter (Försäkringskassan, Kammarkollegiet, Socialstyrelsen)	679	700	700	700	700
Summa övriga intäkter som disponeras	1 210	1 100	1 200	1 100	1 200

Tabell 3. Verksamhetsinvesteringar (tkr).

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
Datasystem, rättigheter m.m.	2 721	3 000	5 000	3 000	3 000
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	756	50	50	50	50
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar					
Summa verksamhetsinvesteringar	3 477	3 050	5 050	3 050	3 050
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	3 477	3 050	5 050	3 050	3 050
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Summa finansiering	3 477	3 050	5 050	3 050	3 050

Tabell 4. Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar (tkr).

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	16 895	14 490	13 520	15 647	13 819
Nyupplåning	3 384	3 050	5 050	3 050	3 050
Amorteringar	5 789	4 020	2 923	4 878	3 561
UB lån i Riksgäldskontoret	14 490	13 520	15 647	13 819	13 308
Beslutad/föreslagen låneram	24 000	24 000	24 000	24 000	24 000
Ränteutgifter	625	500	500	500	500
Summa amorteringar och ränteutgifter	6 414	4 520	3 423	5 378	4 061
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Övrig finansiering	6 414	4 520	3 423	5 378	4 061
Summa finansiering	6 414	4 520	3 423	5 378	4 061

Tabell 5. Räntekontokredit (tkr).

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat
Maximalt utnyttjad räntekontokredit under året	2 137	2 500	2 500
Minsta behållning på räntekontot under året			
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	3 492	3 500	3 500
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret			
Beslutad/föreslagen räntekontokredit	17 000	17 000	17 000